

Передплата

на «РУСЛАНА» виноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милої і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. І.
п. Домбровського (Хорунжого). Ек-
спедиція місцеві в Агенції Со-
коловського в псалмі Гавсманна.

Рубоніш звертає ся лише
на попе одне застереження. —
Рекламні неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
30 с. від стрічки.

О конституцію в Росії.

(X) Загальна бачність звернена тепер на внутрішні змагання о конституцію в Росії, де щораз сильніші відзивають ся голоси в тім напрямі. Памятна в історії Росії кримська війна підорвала була сильно становище російського чиновництва і здавало ся, що реформи, які почав тоді вводити вольнодумний цар Олександр II, на все зломлять могутність російської бюрократії. Однак так не стало ся, суспільність не була ще на стільки осявідомлена, щоби піддержати домагане конечних реформ внутрішніх, так що самовладному Олександрови III легко було згнобити ті вольнодумні змагання і похоронити знов на довгий час, або обмежити до неможливості введені за Олександра II реформи.

Теперішній рух, викликаний конгресом представителів земств в Петербурзі, навязав свої змагання до чих починів реформ з часів Олександра II, а проявив ся сей рух наслідком східно-азійської війни, в котрій виявив ся в цілій наготі страшний занепад російського чиновництва. Почин до сего руху вийшов від земств, котрі все були представниками консервативних живел, посідателів землі. Сі земства були доси доволі обмежені і могли займатися лише справами просвіти, гігієни, лічництва, будови мостів і доріг, господарства, домашнього промислу і розкладом податків. В губернських земствах засідали виключно власники землі, в повітових побіч дворянства також представники селянства і міщанства. Важкий гнет російського чиновництва довів до того, що земства почали щораз частіше і виразніше допоминати ся о всякі

пільги і таким способом витворили ся перегодом серед них конституційні змагання, котрі чиновництво поборювало завзято. Міністер Плеве намагав ся зробити земства покірними орудиями правительства а міністер Вітте не таїв ся із своїм поглядом, що земства трудно погодити з самодержавем, позаяк одно і друге взаємно виключає ся. Тимчасом події на східно-азійській боєвищі довели до того, що представники земств зібрали ся в царській столиці, уложили там свої домаганя конституційні супроти царського престолу і вижидають царської відповіді. Се є неперечно велика дієва хвиля для Росії, позаяк тут розходить ся о зломане самоволі з псованого до крайности чиновництва, та о заведення законів на місце самоволі поліції, котра була володарем а горожани єї невільниками, тут розходить ся о політичні свободи в царстві, в котрім всяке свободніше слово, всяка свободніша думка доводили ся адміністраційного засланя, а всякий протест супротив тих відносин був прямо неможливий, бо «Бог високо, а цар далеко».

Тепер відносини наслідком подій східно-азійських так повернули ся, що царський міністер кн. Святополк-Мірський відзиває ся з прихильністю і довірем до народу, що дневникарство могло явно заговорити про злидні і бажання суспільности, а в столиці зібрали ся представники земств на раду і не постигло їх заслане на Сибір, як се бувало за царя Миколи I або Олександра III, і они вижидають лише, щоби цар притакував їх домаганям. Появилось отже в Росії іншим духом, а хоч постанови представників земств можна вважати лише приготівними починами, всеж таки надія на конституцію зближає ся до здійснення.

Змаганя зібраних в Петербурзі земських представників найшли голосний відгук в усіх закутках просторого царства а міністер Мірський дістав з далекого Тобольська телеграму, в котрій шлють єму привіт до успіхів і віднови царства, котре вимагає давно уже і конечно надання людських прав. Чернігівське земство оживило ся також і постановило подати правительству отсі домаганя: участь всіх горожан без різниці стану і народности в виборах земств, право виборче для женщин, знесення потверджування вибраних земством урядників адміністрацією як і потягане їх до одвічальности з виїмкою виразних надуживань, а в тім случаю примінене судового поступованя; знесення вмішування адміністрації у внутрішні справи земства, з виїмкою виразного нарушеня законів.

Як піднести дохід наших садів?

На се питанє відповідає «Економіст» вичерпуючою, фаховою статею, з якої наводимо кілька уваг для ужитку наших садівників, а більше еще для заохоти до дальшого студіюваня і практичного удішнуваня сеї poplatної галузі господарства.

Хотьби і найлучша почва — поучає «Економіст» — не буде завжди добре родити. Дерева овочеві потребують також гноєвої землі. Стаєний гній має в собі майже всі потрібні часті до відживи дерева; єго треба отже перед зимою розстелити під деревами і закопати в спід, але не за близько пня. Так само добре гноїти землю під деревиною розпученим компостом. Гноївка, що довго стояла, і гній людський є та-

Іван Коссає.

Інвалід.

До Грицька Пастернака прийшло військове письмо — «т такий «форядунок», щоби за два дні ставив ся при війську в Самборі.

Пошкробав ся старовина в голову, зиркнув то на письмо то на свою дерев'яну ногу, сплюнув сердито, та пошкандибав поволи до дому.

— Здуріли, чи що?.. Мене до війська кликати — та не їм — мов вже минуло ся... Чогож тепер я там...

Спустив свиву голову на груди — невесело єму робило ся.

Ей Боже... до Самбора — та якого лиха там — вже більш як 50 років з Михайлович носаче показував — так, п'ядесять років, як по нещасній війні вернув калікою без одної ноги у рідне село, до жінки, до діточок, котрих кілька літ не бачив.

Политив їх маленькими, застав вже роками хлопаками — политив здоровий гей медвідь, застав калікою ні до роботи — ні до смерті...

І от нині станула єму знов перед очима та страшна — люто страшна хвиля, кола він працював жіночку молоді, діти свої маленькі, батьків, рідню, рідне село... працював на віки, бо не наляв ся їх більше побачити.

І тоді покликали єго до Самбора... убрали

в мундур — підняли гень гень світами на війну з якимсь Французами чи Тальянами.

Ой війна була, війна! Страх страшний — кровця ливав гей водичи, хлопці, молоді, сильні, здорові, падали як мухи.

І Грицька не минула куляка десь там під Сольферино, чи як там ті Тальяни називають, поцілила єго в праву ногу.

Забрали чейриятелі єго в полон — на згадку про тих неприятелів прояснилось єго лице — добрі то були люди, доглядали — добре їсти давали — гоїли ногу — давали вино — потому виправили у Відень, ще і грошій дали на дорогу.

Нек та цур з тим ферядунком — мурмонів старик дальше — що їм тепер до мене?.. може «патент» відберуть... Боже милосерний — тепер гірші часи — нові часи — податок більший — може відберуть тих 7 крейцарів, що найясніший пан дали мені за ногу?..

За ногу, за здорову ногу, за молоді змарновані літа, за амарновану долю жінки молоді, діточок малесеньких, дістав 7 крейцарів денно — дістав «патент» — се єго майно — се ціле єго удержане.

Доліз старовина до ше старої хатини. Она давні дуже давні часи памятає. Похилилась старенька, неначе відьма злобно усміхаєсь до згриженого господаря.

А він давив ся на ту купу перегнітого дерева та струпильної соломки — як гордовитий цар глядить на своє побідоносне військо.

Се єго — єго своя хата! ту жили єго тато і мама, звідти провадив їх на кладбище, звідти вивіз і жінку, що з бід та нужди пішла з того світа, звідти виїхали єго сини, що десь, так як колись він, служать цареві.

Злобно сьмієсь хатина зі старика — а він з заслезаними очима глядить на своє багатство...

Не довго єму віку... при ній хоче линити ся. Кілько то набідав ся коло неї, кілько податку не наплатив — она знала все єго горе — цілу бід — она дивилась, як він з тих 7 крейцарів, котрі дістав за ногу, і себе живив і єї ратував і піддержував.

Недобра товаришка — она злобно усміхалась до свого хазяїна.

Вийшов старик у хату — присів, змучений дорогою, на лавці.

Га — нема ради — бешель — мус... Другої ноги чей не утнути, а хоть і утнути, то і так вже небогато мого віку...

Вищукав торбинку, вложив кусень чорного-сухого хліба, кілька головок чіснику, соли дрібну — заа образа витяг свої військові папери, пригладив волосє сиве, припняв медаль — раз ще шепотом попрацював хатину — лишаючи ю на Божу опіку — та поволеньки пошкандибав з Богом до Самбора.

Стоїть старий Грицько між вояками — молоді гей він колись — але не такий він був в їх віку. Хирляві, бліді — нездорові — самі

кож дуже добрий під дерева, лиш треба гноївку розпустити такою самою кількістю води. Як час слітний, то можна гноїти і самою гноївкою, поробивши рикалем до $\frac{1}{2}$ метра глибокі діри. Гноєнє городів природним гноєм треба доповнити ще гноєнем штучними навозами. Для легкої почви добрий каїт і томасина. Для тяжкої землі треба 40% потасових навозів, 3—4 кильогр. суперфосфату. Соли потасові мішає ся з навозами, що мають в собі фосфоровий квас і посилає ся ними огород від осени до весни, а відтак пригрібує землею. В садах, де росте трава — червона конюшина і люцерна не сьміють бути в саді — треба гноїти $1\frac{1}{2}$ —2 рази тільки потасово-фосфоровими навозами, бо гній має жити не лиш деревину але і траву. На тяжку почву, убогу в вапно, треба навозити що 8—10 літ до 30 кл. паленого вапна на ар. На піскові огороди 40—60 кл. дрібненько змеленого вапна або марглю, щоб заосмотрити землю в відповідну кількість потрібного вапна.

Наука і досвід других вчать нас також, як хоронитись від ворогів наших садів. І так часто можна бачити по деревах в зимі поодинокі або кілька разом щіплених листків; в них сидить найбільший ворог садів, личинка овочника. Нищенням її треба зайнятись від падолиста до марта. Треба також очистити дерево від всяких мохових нарослих, від попуканої, старої кори, що крив багато шкідників дерева. Треба також глибоко обкопати в зимі дерево, бо і в землі є багато шкідників, що поховались там на зимівлю. Дальшими ворогами садів є і самі садівники. В дуже багато околицях пр. зривають овочі за скоро. Таке вчасне зриванє є небезпечне, бо кождий рід овочів має свій час до зриваня. Вже сама природа дає нам спомогу пізнавати, чи який овоч є зрілий. Вона сама витворює коркову веретву в насаді спиника, котра не допускає дальших соків до овочу. Коли зриваємо овочі перед часом, то зриваємо з ним тоді також і насадку спиника wraz з кавалком галузки, на котрій знаходять ся пупішки, що ховають в собі зародки овочів на слідуєчий рік. В сей спосіб позбавили ми себе овочів на рік слідуєчий. Вкінці овоч зібраний за скоро не має такої вартости як овоч спільний. Ворогом саду є також садівник, если не знає, як овочі перховувати, розсилати і їх зуживати. І так до пересилки овочів треба ужити лиш такого опакованя, що може видержати вагу овочів. Ніжні овочі, що мають іти на стіл яко десерт, треба завивати по дюжкою в тоненький папір і пересилати в малій кількості в кошах а ще лучше в пачках. До опакованя більших кількостий овочів в бочках, пачках, кошах треба ужити тонких трісок з під гібля, сіна, торфу. Коли вже дно і стінки пачки вилужені, вкладає ся в ню остожно овочі веретвами, між котрі дає ся еластичну перегороду. Підчас пакованя треба пачкою від часу до часу троха потрясти, щоб овочі добре уложились і щоб не потворились порожні місця, в котрих овочі би надбавали ся

і починали гнити. Добре зібрані овочі, запаковані сухо аж до самого віка, дають переховати ся не тижнями а місяцями а закопані з пачками в землю будуть цілком сьвіжими і в червні.
(Конець буде.)

Як виглядала би російська „конституція“.

Посередник польско-російського примирення і один з найліберальніших російських дневників «Русь» від якогось часу отворив свої стовпці для полеміки в польско-російській kwestії, в формі приватних листів, які заміщує наперемін у польської і російської сторони. Замість двох таких листів в одному з останніх чисел, іменно петербурського адвоката п. Болесл. Ольшанського і не підписаної повним іменем Польки, дає «Русь» характеристичні замітки у відповідь на ті голоси. Ті замітки «ліберального» російського дневника становлять немов рамові поняття про конституційні реформи тої часті російської інтелігенції, у котрій тепер реформа на устах.

Отже на «польські листи» відповідає «Русь» ось як: «Нехай буде рівність прав і обовязків, але нехай Поляки признають спільно з нами потребу існування Росії, єдиної своєю цілкістю і державною суцільністю. Нехай Поляки, що плекають в глибині серця мрії про автономію, чи щось подібне, застановлять ся: яка Росія може бути точкою опертя для них і цілої Славянщини: слабка, розполовлена внутр і підпадаюча розкладави, як Австрія (?), чи сконсолідована і сильна, нехай відповість Поляків на се питанє буде першим угольним каменем польско-російського поєднаня і будованя славянської будуччини. Спільно з братами Поляками хочемо будувати не якісь федеративні стани, але велике царство, в яким і через яке може з часом доконати ся злука розділених частий польского народа. У нас в Росії, як відомо, нема ворожих намірів зглядом сусідних держав — не говорячи вже зовсім про кривні нам народи — нема найменших заборчих інклінацій. Але будуччина, мимо нашої волі, може принести багато несподіванок і висунути перший плян комбінації, котрі в теперішній хвилі мають тільки академічний характер.

»З одної сторони се була би давня річ, щоб Польща остала на віки поділеною на три часті, а з другої сторони самі Німці не є надто певні вічного посіданя своїх польских земель. В противнім разі їх безглядна борба з 3—4 міліонами Поляків була би трудною до зрозуміння. Очевидно змаганя Німеччини є, запевнити собі посіданє як найбільше польської землі, заким прийде до предвиджуваня нами подій. А Поляки в Німеччині? Чи они можуть числити на се, щоб змогли одержати загрожені позиції в Познаньщині і на Горішнім Шлезку власними силами, не маючи підмоги в могутнім, східно-славянським Гітерлянді? Коли наші Поляки бажа-

ють культуральної автономії в тім значіню, щоб їх не давив російський чобіт, нехай добивають ся єї; до сего мають повне моральне право, якого не можемо не шанувати і готові підперти їх з нашої сторони. Але про якусь політичну автономію польского королівства, яка викликала би політичне тертє в центрі держави і ослабила би державну єдність, самі Поляки повинні перестати говорити, коли мають се пересвідченє, що наша спільна сила є необхідною для самого польского народа...».

Хотят ті слова доторкають тільки польської справи, то з огляду, що Поляки становлять найможнійшу по своїй самосвідомості, культурі і численности національну одиницю в складі російської імперії, — виводи «Руси» звернені до Поляків набирають значіння і для інших народів. Політична програма «літературних» Росиян проявляє ся еще виразнійше в закінченю наведеної статі, де сказано: «Нехай Поляки переймуть ся передовсім почутєм конечности здобуття зовсім природних прав для свого рідного язика, але нехай також навчать ся нашої загально державної мови, яка від хвилі щирого польско-російского зєднаня повинна стати загально-славянською посередничою мовою. На сїм конкретнім примірі наших постулатів ми здержуємо ся, щоб еще раз підчеркнути недопустимість навіть самої гадки, що з Росії коли небудь могла би повстати друга Австрія без державного язика і внутрішньої єдности».

Як бачимо, російські ліберали не зрікають ся зовсім претенсії до російської супрематії в славянським сьвітї.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залеглої статі о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат. Катерини Вмуч.; римокат. Амвровія — В четвер: руско-кат. Климента пани; римокат. Пепороч. Зап. Пр. Д. Марії.

— Дальші виклади Руского Товариства педагогічного відбудуть ся в отсім порядку: В середу 7. с. м. о 6. год. вечер др. Іван Демичук говорить буде про «Літературний рух жіночий в старинній Греції»; в четвер 8. с. м. о 5. год. вечер др. С. Рудницький «Про вулькани»; в неділю 11. с. м. о 5. год. вечер проф. А. Алишкевич про «Характеристику Гетого взагалі». — Виклади відбудуть ся будуть як попередно в кл. V. академ. гімназії («Народний Дім» Ш. пов.) Вступ 20 с. для учеників 10 с. Чистий дохід призначений на приватну руску жіночу семінарію. — Просимо о численну участь — Виділ.

— Рускі всенародні віча в ціли звіту із мові посольської діяльности за час послідної сесії соймової відбудуть ся: 1) в Рожнітові в домі Ханіни айемана в неділю дня 11. грудня с. р. о годінні 3½ попол. 2) в Болехові в домі п. Петровичевої в понеділок дня 12. грудня о

слабі. У другій комнаті офіцери і доктори військові.

По одному кличуть жовнірів до другої комнати. Ось вийшов відтак молодий вояк, веселий-щасливий — его пустили з війська — пустили на волю на все, він радуєсь волею, ему байдуже, що здоровля, котра ему військова служба забрала, ніхто не верне.

Виходить другий — сему не пощастилось очевидно — очі сумно дивлять ся в щасливого товариша, начеб питались, чом ваш пан щасливийший. От третій, четвертий, десятій... сей радуєсь, сей гірко ридає.

Закликає Грицька.

Вийшов, покловив ся панам, сказав: Слава Ісусу.

Доктори оглядали ногу, старший офіцер питав про війну, рану, патент.

Щось між собою по німецки пошварготіли — казали вийти.

Пек тобі — чого они хочуть — питались за «патент» — пропаде, пропадуть грошки — що я бідний на сьвітї вдію...

Довго стояв Грицько в кутику. За годину прийшов капраль, дав 6 кр. лєнуґу та сказав, що за дві години повезе Грицька до Львова.

Старий здубнів.

— Мене до Львова? Боже мій... а то як? на що?...

До «Інвалід-гайзу» сказав капраль та побіг за своїм ділом.

В Грицька мов грім вдарив.

Боже мій милосерний! щож я кому злого вчинив — нікого не забив — нікому нічого не вкрав — служив цісареві вірно... ну і дослужив ся... на старість, деє еще повезуть мене.

Він в тій хвилі і патент і медаль віддав би — щоб лиш не веллі его сьвітами.

Годі — бефель є — Грицько мусів їхати.

* * *

І от наш старий Грицько в краснім військовім мундурі — гузики блищать ся як золото, медаль цікаво з грудий позирає на сьвіт божий.

Волосє висмарованє, сивий вус є підручений.

Чистенька тонка на нїм сорочка — замість правої ноги нова — вигідна куля — на лівій нозі красно виглядаваний чобіт.

Сидить Грицько при столі, прикритім білим обрусом, заїдає мясо, попиває вином. При нїм старі як і він інваліди, всі в чистих мундурах, заїдають — гуторять старики про війни, Радецького, Французів, Італію...

Добре їм тут!...

У того ноги нема, тамтому руки куля урвала, сего лице пооранє, тамтой рупатись не може, сей сьвіта божого не бачить... добре їм... перед ними мясо — вино — на них хороші мундури — чиста сорочка — молоді жовніри послугують. Скінчив ся обід. Закурили старий факки — они і тютюн дістають — розбалакались.

І йшла поговорка про молоді літа, надії, недолю, перед ними пересувались картини їх молодечих літ — бачили деє в віддалі свою рідню, братів, сестри, рідну хату.

Грицько понурив сину голову. І убрали его і їсти добре дають, тютюн має, платку не платить — услугують ему мої капіталови якому — чогож він понурив голову — чогож по его стареньких щоках пливуть так горячі сльози?...

* * *

В селі Михайловичах дзвони бють жалібно! Днесь в зимну землю кладуть інваліда Грицька Пастернака. Вчєра найшли его неживого під старою хатиною. Місяць цілий не було его в селі. Дістав форлядунок до війська — пішов і от вчєра найшли его неживого в краснім військовім мундурі, з блискучим медалем на грудях...

Коросно 26. X. 1904.

1. год. по полудні. 3) в Долині в домі п. Барзкевича вівторок дня 13. грудня о 2. год. по полудні. Прошу о численну участь. — *О. Теодор Богачевский*, соймовий посол.

— **3 Самбора** доносять нам: Збори філії Руського Товариства педагогічного в Самборі відбулись дня 8. с. м. в забудовану ц. к. семінарії учительської о 2. год. по полудні. На деннім порядку: 1) Два відчити (проф. Біленького і Филипчак). 2) Справа «Самопомочи учительської». 3) Внесення членів. Місцевих і дооклицьних членів просимо о численну участь. — *Виділ.*

— **На ювілей д. Івана Нечуя-Левицького**, який відбуде ся в днях 18. і 19. с. м., виїде до Каїва кружок почитателів Ювілята зі Львова і з провінції. Хто хотів би дістати ближні інформації що до поїздки у Київ, зволить звернути ся по них до п. Костя Паньківського, директора «Кравого Союзу кредиторів» у Львові, Ринок 10. На дорогу вистане взяти з собою всего 100 К, бо жити в Києві не дороге, а залізниця (посп. поїзд) коштує там і назад до 80 К.

— **Із Станиславова** пишуть нам: Комітет будови «Народного Дому» і Сокильці в Станиславові запрошують ВП. Патриотів Станиславівщини на раду, котра відбуде ся в четвер дня 8. с. м. о 3. год. пополудні в кімнатах товариства «Руська Бесіда».

— **Товариство Руських жінок в Станиславові** устроює в дни Св. Николая, дітчого патрона, се є 19. грудня 1904 в сали Тов. «Гвізда» забаву для молодіжи. В програму забави входить представлення аматорське і роздача подарунків для дітей при появі статі Св. Николая. Аматорами двоактової штуки драматичної будуть вихованки Дітчого Інститута. Відіграна буде по раз перший в Станиславові штука «Серед цвітів», в котрій всі дівчатка виступають дуже прекрасно костюмовані в ролях цвітів. Музику до сеї штуки, хори і квартет смичковий укладує віснотого композитора Деніса Січинського, вистудіювач під личною кермою композитора, і взагалі Виділ Тов-а при помочи окремо в тій цілі вибраного комітету не шадачі труду і коштів, докладає всіляких старань, аби програма цілої забави була як найцікавішою а виконане як найкраще. Програма забави заключає точки припадні для дітей як і для старшої молодіжи, длятого Виділ запрошує всіх земляків Станиславівщини навіть з найдавших околиць і не сумніває ся, що кожді любячі родичі не відкажуть донечкам та синкам сеї приємності, та вивчення, що ніхто з присутних не пожалує прибуття, а віднесе з забави милі спогади. Вступ виносить по 40 с для дітей і студентів а по 1 К 50 с від старших осіб. Початок точно о год. 6¼, вечером. Буфет власний. Подарунки Св. Николая дістатимуть свої діти можна свідати в дни забави вже від год. 5. пополудні в локалі Тов. «Гвізда» при ул. Карпівського. Запрошень не розсилає ся. — *Виділ.*

— **Краєве Товариство кредиторів урядників і священиків** перенесло своє бюро до нового місця при ул. Руській ч. 3, і нов. (каменниця Станиславівського Інститута).

— **На академічний дім у Львові** зібрано досі 73,000 К. З того закуплено ґрунт при ул. Сувійського за 26,359.76 К готівкою з перенесенням банкового довгу 9,257.74 К і закуплено ще часті суміжного ґрунту за 2,214 К. Фондом заведе тепер Наукове Тов-о ім. Шевченка і приступить в слідуєчій році до будови академічного дому.

— **Іменоване** Заступником директора залізниць в Станиславові іменований віцесекретар міністерства др. Франц Подлеский.

— **Протест присяжних судій.** При отворенні IV каденції присяжного суду в Чернівцях дня 28. м. м. присяжні судії вручили провідникові трибуналу, п. Артимовичови, письмо, в яким просили його о охорону перед замітом перекуництва. Ходило іменно о те, що урядник міністерства бар. Вімифен сказав, що кождого присяжного судію на Буковині можна перекупити кількома коронами.

— **Дивне завіщане.** Правник Г. К. замешкалий при ул. Бірмєвській ч. 20 полишив на своїм ліжку картку з отсим письмом: «Моя послідна воля!!! Відходжу, аби вже більше не вернути. Прошу мене не шукати, бо мене ніхто не знайде. З річчй, які остали по мені, записую: II. сіль і шукати. II. збанок і спінки. II. мідяницю. Дв. склянку. Постіль, с. є простирало, подушку, коц і хустку, прошу відставити до дому ул. Різбарска ч. 5. Се поручене приказую сповинити II. що до йоти. Г. К. Г. желаю счастья на новій посаді». Автор сего завіщання дійсно пропав без сліду. Від довшого часу проявляло ся у него сильне знеєрвоване.

— **Рекламні оповістки.** Секретар ерфуртської торговельної палати др. Відерман мав недавно відчит про купецкі оповістки і між иншими говорив про питання: Кілько разів належить містити оповістку в тій самій часописі? Прелегент твердив, що сема з черги оповістка має вплив. На першу не звертає ся уваги, другу вже замичує ся, третю читає ся без застанови, четверту

читає ся з увагою, по пятій радить ся в тій справі з жінкою, при шестій оповістці ладить ся послухати оповістки, а семе поміщене оповістки має успішний наслідок.

— **Сніг в Іспанії.** З Мадриту доносять, що там упали такі сніги, яких ніхто не пам'ятає. Торговлі і театри позамикані, улицы пусті, бо через сніжні засипи годі перебрести. З передмість ніхто не може дістати ся до середмістя. До відгортання снігу та до розвоження хліба по домах уживають війська.

— **Маркетани в Манджуриї.** Ген. Куропаткін завіз в російській армії на воєннім терені движими торговлі з військовою обслугою. Показало ся, що приватні маркетани уміють робити інтереси лише в часі мира підчас військових вправ. Колиж кулі свищуть, то маркетани покидають торг і зарібок, а жовніри не мають у кого набутти не раз найконечніших річчй, яких військова інтендантура не обов'язана їм доставляти. В тій цілі ген. Куропаткін приказав завести для кождої дивізії одну т. зв. кантину, якою з об'язку управляє офіцир при помочи кількох рядових. Може сей примір послужить до зреформованя т. зв. кантин при касарнях в Австрії, де передовсім в Галичині кантини обсажені жидами.

— **Анархісти в Ст. Люї.** Велика світова вистава в Ст. Люї замкнена і аж тепер виходять на яву справи, які строго укривала американська преса, аби не полахати приїзжих гостей. Тепер доносять часописи, що поліція в Ст. Люї викрила великий анархістичний заговор. Від дня 5. до 10. вересня сходив ся там щоденно міжнародний анархістичний комітет, але на кождім засіданні був також один поліційний агент, який грав ролю анархіста. Тому ясно стало, чому підчас відвідів вистави президентом Рузвельтом заряджено далеко сягаючі поліційні остоги. Поїзд президента їхав вельми поволі, а здовж шляху розставлено 1,200 жовнірів і цілий батальон тайних агентів стеріг президента на виставі.

— **Дрібнички.** Се дрібничка, шкода заходу, — так пераз чуємо від вельких людей, а пераз самі говоримо на щось, що нам видає ся дрібним, а проте і маловажним. А між тим блудно пераз тяжко, бо з дрібниць повстають великі річі. Уже старі Римляни знали се і мали по словицю «краща вижолоблює камінь», а се по словицю свідчить, що Римляни придавали вагу дрібницям. І зовсім слушно, бо занедбуване дрібниць спроваджує пераз нещастя. Ціле людське життя є рядом дрібних випадків, з котрих кождий поодинокий мало має ваги, а однак щастя кождого чоловіка залежить від способу, в який зглядом них чоловік захоче ся. Характер полягає на малих річах добре і чесно переведених. Щоби чоловікові добре вело ся в ділах, мусить уважати на дрібнички: домашні вигоди є вислідом дрібничок добре обдуманих і переведених. Чистість в кімнаті приміром полягає на тім, щоби позамітати підлогу, витріпати порох з крісел, обтерти стіл і т. и. Позірно се дрібнички, а однак сума того всего витворює атмосферу морального добробуту, що найбільше сприяє розвоєви людського характеру. Здає ся пераз, що то дрібничка, чи двері, або вікно отворіть, чи замкнеть, а однак з тої причини гарячка може смерть спровадити. — Якож то буде — кажуть звичайно люди, що занедбують дрібнички, а однак таке говорене се нещасте. Ми не повинні мати на цілі того, що буде, але се, що з можливих річчй буде найліпшим.

— **На будову дому львівського «Сокола»** зложили отсі Впов. Добродії (в коронах): о. Юстін Гарасевич з Жулич 20, Бр. Гіжовский 0.20, О. Кузьмич зі Львова 1, Олена Леонтович з Долини 20, Євген Івасик зі Львова 2, о. Ів. Іванчук з Кривого 1, М. 0.06; за пеголки: С. Горук 4, Д. Яремківч 1, Яр. Шипайло 2, Настя Лещинська 2, Н. Сіак 2; а нушок в «Сокильськ Базарі» 3.60, в «Дністрі» 2.84 і 5.95 К. Дякуючи за зложені досі жертви, просимо нашу патріотичну суспільність не забувати на будуче про будову сокильці у Львові. — *Старшини.*

— **3 перемискої єпархії.** Вир. др. Василь Левицький, протонотар Апост. і парох в Сокалі, іменованій захитником при єпарх. суді церковнім. — Михайло Кокурович завіз деканата і парох в Бігалах, іменованій орд. шк. комісарем а Волод. Подольський, парох в Деревні, іменованій другим орд. шк. комісарем на деканат жовківський. — Канонічну інституцію на Улюч дістав Орест Солтикевич. — Завідательство в Яліні дістав Волод. Савонький. — Сотрудництво в Крехові дістав Євген Кульчицький. — Правительство продовжило дотацію на дальший оден рік для сотрудників в Вацовичах і Жужели.

В кождій руській хаті повинна бути на стіні мала есеї Русь-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Львові. (Величина : 75×59 см.). Коштує лише 40 сот. Молодіж при пауді чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчизни.

Наука, штука, література.

— **Редакция Літературно-Наукового Вістника** звертає ся до руської суспільности з отсими словами: З роком 1905 вступає Літературно-Науковий Вістник у осьмий рік свого істнованя. Виданих досі 28 томів сего вістника свідчать досить проречисто про вартість виданя, яке протягом свого істнованя, надіємо ся, гідно репрезентувало українсько-руське письменство по обох боках Збруча, було вірним зеркалом і показником его розвоє і силкувало ся не без успіху вказувати дороги тому розвоєви та вияснювати значіне різнородних фактів і напрямів нашого духового і громадського житя. В новому році Літ-Наук. Вістник буде держати ся тої самої програми і тих самих провідних думок, не признаючи ся виключним прихильником ніякої літературної школи, ніякої громадської партії ані релігійно філософської секти, але всюди високо ставлячи свободний розвій одиниці й народности, плекане гуманних і поступових ідей, здорову і ніякими догмами не спутану критику і талант. У новім річнику візьмуть участь ті самі літературні та публіцистичні сили, які працювали в ЛНВ досі, а надто ряд молодих талантів із галицької і російської України. З праць призначених для сего річника назвемо лише простору повість Андрія Чайківського з житя сучасної галицько-руської інтелігенції, що зачнеть ся від першої книжки нового річника, нові оповідання та поезії В. Стефанька, М. Кодюбинського, В. Самійленка, І. Франка, Г. Хоткевича, Я. Жарка, М. Вороного, Лісака-Тамаренка, Надії Кибальчич, І. Липи, з посмертної теки М. Старицького та Євгенії Ярошинської, уступи із споминів українського селянина Марусі Вольвачівної та селянина Харлампія Краснопольського і т. и. Надто помістимо ряд гарних перекладів із сучасних європейських та американських письменників, ряд критичних студій про нашу й инші літератури, ряд публіцистичних статей про важливіші сучасні питання і в кождій книжці, як звичайно, багату хроніку. Передплата ЛНВ лишаєт ся така сама, як була досі, а власне: цілорічна 16 К, швірічна 8 К. Адміністрація просить ласкаво послішити з присилькою передплати, щоб було можна управити наклад. Редакційний комітет Літературно-Наукового Вістника: *М. Грушевський, В. Гнатюк, Ів. Франко.*

— **Український календар в Росії.** В блюкових стінних календарях в Росії друкує ся на відворотній стороні карток поезії і народні приказки. На звір тих російських календарів виїде на Українний календар «Веселка», на яким будуть поміщені поезії українських письменників і народні приповідки.

— **Товариство прихильників української літератури, науки і штуки** заповіло на 15. січня 1905 р. отворенз в Салоні Латура у Львові вистави образів українських артистів, плахт, килимів і галуцької різьби. В тій справі секретар Тов-а п. Іван Труш оголошує: Артисти і властители предметів, котрі хотять взяти участь у виставі, можуть висилати виставові предмети в перших днях січня; пізнійше, по 10. січня, заряд вистави не буде вже приймати. Про допущенє предметів на виставу або відкиненє рішати буде спеціально для сеї цілі вибрана журі, в котру будуть входити артисти і члена виділу Товариства. Неприйняті предмети відослать назад на пошт. властителя, а прийняті — коштом Товариства артистам як і покупцям — можливо що аж весіною, бо вистава буде правдоподобно перенесена на цвітєвє до Каїва. Предметів прийнятих на виставу не віддає заряд перед замкненям вистави. Виставові предмети треба адресувати «Львів, Сал он Латура, площа св. Духа» з виразною допискою на переказі «на виставу Товариства прихильників укр. літератури, науки і штуки». Виставці, хотьби одного предмету, дістають з днем отвореня вистави карту вільного вступу на цілий час треваня вистави (від 15. січня до 1. марта), як на денвні години, так і на вечірні при електричним освітленю.

Телеграми

з дня 6. грудня.

Відень. Перші години нинішнього засідання палати послів перейшли на читаню внесенє та інтерпеляцій.

Відень. Вчора пополудні відбули ся тут похорони гр. Каппіста, на яких був в заступстві цісаря архієп. Франц Фердинанд. На похоронах були дипломати, міністри і державні достойники.

Білгород. Сербський король поручив Грґуічови утворити уміркований кабінет.

Петербург. З Харбіна доносять, що Хунхузи висадили мною залізничний шлях коло Харбіна. Поїзд, який надходив, здержано перед місцем катастрофи.

